

Högre ambitioner för Sverige – nya mål för utvecklingen av den kunskapsbaserade ekonomin

Fler jobb och bättre välfärd i Sverige förutsätter att vi på bästa möjliga sätt tillvaratar våra konkurrensfördelar i relation till omvärlden. Att konkurrera med låga löner är inget framgångskoncept. En sådan politik ger oss inte den välståndökning som krävs för att åter göra Sverige till ett jämlikt välfärdsamhälle i världsklass. Istället måste vi fortsätta utvecklingen mot produktion av varor och tjänster med ett allt större kunskapsinnehåll. Investeringar i den kunskapsbaserade ekonomin är avgörande för att bygga ett starkt och modernt Sverige för framtiden och för att uppnå en långsiktigt hållbar utveckling.

I vårt budgetalternativ för år 2012, ”På väg mot den kunskapsbaserade ekonomin”, stakar vi ut en ny färdriktning för Sverige, en sammanhållen ekonomisk-politisk idé sprungen ur övertygelsen att ekonomin växer när människor växer. Ökade klyftor ger inte fler jobb och bättre ekonomisk utveckling, det är precis tvärtom. Sverige kan bara klara den globala konkurrensen väl om vi ger alla, oavsett bakgrund, möjlighet att utveckla sin talang och kreativitet. Att strävan efter ekonomisk utveckling och ökad jämlikhet är två sidor av samma mynt har aldrig varit tydligare än nu.

Målet för vår ekonomiska politik är full sysselsättning. Arbete är grunden för vårt välstånd. För att hålla ihop och utveckla Sverige krävs att fler har ett jobb att gå till och därmed en egen försörjning. Arbete skapar delaktighet. Arbete ger den enskilde större möjligheter till frihet och utveckling.

Strävan efter full sysselsättning är också helt avgörande för att lösa den långsiktiga utmaningen som består i att kombinera fortsatt offentlig finansiering av generell välfärd med kraftigt åldrande befolkning. Kommunernas förutsättningar att fullfölja sitt uppdrag är av stor betydelse för den ekonomiska tillväxten. Under de kommande två decennierna behöver det totala antalet arbetade timmar öka i väsentligt snabbare takt än befolkningen i arbetsför ålder. Olika vägar måste utnyttjas; ökad sysselsättningsgrad, rätt till heltid och ett hållbart arbetsliv som gör att fler kan arbeta längre. Det gäller särskilt utrikes födda kvinnor, ungdomar och ofrivilligt deltidsarbetande, grupper som idag utgör en stor arbetskraftspotential.

För att uppnå full sysselsättning är investeringar i den kunskapsbaserade ekonomin en nyckelfaktor. Sverige har under flera år tappat i internationella kunskapsmätningar i skolan och vi har förlorat vår tidigare tätposition vad gäller likvärdighet i skolan. Ska målet om full sysselsättning kunna nås måste den negativa trenden brytas. I vår budgetmotion för år 2012 slår vi fast att Sverige måste ha högre mål för utbildningspolitiken. Till år 2020 är vår målsättning att andelen elever i grundskolan som inte är behöriga att börja på något av gymnasiets nationella program halverats, att andelen unga mellan 18 och 24 år som inte har en gymnasieexamen eller studerar för att få det har minskats från dagens 10 procent till 5 procent samt att hälften av 30-34-åringarna har genomgått en minst 2-årig eftergymnasial utbildning.

En bra förskola och skola är grunden, men i den moderna ekonomin måste lärandet vara livslångt. I framtiden kommer allt fler att byta jobb och yrkesinriktning under sitt yrkesverksamma liv. En fungerande arbetslinje i globaliseringens tidevarv förutsätter ökade investeringar i vår förmåga och vilja till flexibilitet och omställning. Den ekonomiska politiken ska främja strukturomvandling och bygga broar från de gamla till de nya jobben. Ett utbildningssystem utan återvändsgränder, en allmän kompetensförsäkring, en aktiv arbetsmarknadspolitik byggd på omställning och väl fungerande trygghetssystem är centrala delar i vår politik för full sysselsättning.

Goda villkor för företagande och entreprenörskap är en hörnsten i bygget av den moderna, kunskapsbaserade ekonomin. Målet om full sysselsättning kan bara nås genom fler och växande företag. Det offentliga måste ta ett större ansvar för en väl fungerande riskkapitalförsörjning. Vi vill ytterligare bredda och fördjupa vårt förslag kring risk/säddkapitalavdrag för entreprenörskap och företagande. Sverige behöver mer samarbete och gemensamma prioriteringar mellan politik, näringsliv, akademi och social ekonomi när det gäller forskning, innovation, utbildning och utveckling av nya arbetstillfällen. I detta avseende spelar en fortsatt satsning på de regionala högskolorna och universiteten, samt den tillämpade forskning som där idag bedrivs, en central roll.

I utvecklingen mot en avancerad, kunskapsbaserad ekonomi blir investeringar i infrastruktur en allt viktigare konkurrensfaktor. Förutsättningarna på den regionala arbetsmarknaden avgör i växande omfattning den långsiktiga ekonomiska tillväxten. Förbättrade möjligheter till arbetspendling är avgörande för att tillgodose behovet av ökad geografisk rörlighet på arbetsmarknaden. Likaså behövs ökade investeringar i effektiva godsflöden för att understödja den ökade specialiseringen och arbetsdelningen inom den för Sverige alltjämt så viktiga industrin. Investeringar i infrastruktur är också centralt för den växande besöksnäringen. Det offentliga måste även tydliggöra sitt ansvar för att säkerställa en väl fungerande IT- och telefoniinfrastruktur i hela landet. Investeringarna i vägar, spår och annan grundläggande infrastruktur behöver öka väsentligt, både vad gäller underhåll och

nyinvesteringar. Även investeringar i bostäder, särskilt hyresrätter, är en förutsättning för att människor ska kunna söka sig till rätt arbete och utbildning.

Vår ekonomiska politik bygger på insikten att tillväxten inte är hållbar om den innebär att människor och/eller miljö slits ut. Detta är kärnan i vad vi kallar värdeburen tillväxt, en moraliskt sund ekonomisk utveckling.

Idén om värdeburen tillväxt går igen på område efter område. Det handlar inte minst om att genom politiska beslut ta vara på alla de möjligheter som ligger i ett mer jämställt samhälle. När kvinnor och män har samma makt att forma sina liv förbättras både den ekonomiska tillväxten och människors livskvalitet.

Socialdemokraterna är ett feministiskt parti. För att nå våra mål om full sysselsättning, hållbar tillväxt och en jämn inkomstfördelning så måste fler kvinnor få möjlighet att delta fullt ut på arbetsmarknaden. En stark välfärd med utbyggda välfärdstjänster ger förutsättningar för ökad sysselsättning.

På samma sätt ser vi inte bara uppoffringen utan också nyttan här och nu av att skapa goda livsbetingelser för kommande generationer. Hotet mot vårt klimat är vår tids stora ödesfråga. Sverige ska gå före och utveckla produkter och systemlösningar som hela världen kommer att efterfråga i omställningen till ett hållbart samhälle. Sverige ska också gå före genom att samhällsplanering och samhällssystem skapar en hållbar utveckling. På så vis skapar vi fler jobb och nya exportinkomster för framtiden.

I vår budgetmotion för år 2012 har vi lagt grunden för ett kraftfullt politiskt alternativ. För att ytterligare befästa vår ekonomiska politik vill vi nu utarbeta nya mål på två helt centrala områden: dels avseende sysselsättningen, dels avseende nivån på de statliga investeringarna i infrastruktur.

I syfte att ytterligare understryka full sysselsättning som mål för den ekonomiska politiken vill vi utarbeta ett nytt sysselsättningspolitiskt ramverk med tydliga långsiktiga mål avseende till exempel sysselsättningsgrad, arbetslöshet och antal arbetade timmar. Ramverket ska senast presenteras i den socialdemokratiska budgetmotionen för år 2013.

Behovet av ökade infrastrukturinvesteringar är stort i hela landet. För att få till stånd fler infrastrukturinvesteringar under kommande år och öka möjligheterna att kunna arbeta motkonjunkturrellt vill vi öka användningen av lånefinansiering av strategiska infrastrukturprojekt och öka inslagen av trängselavgifter och/eller andra brukaravgifter. Det regionala inflytandet över dessa avgifter ska stärkas.

Staten måste ta sitt ekonomiska ansvar för infrastrukturen. Infrastruktursatsningar ska styras utifrån nationella behov, inte av enskilda kommuners eller regioners ekonomi. I de fall kommunal eller landstingskommunal medfinansiering förekommer ska även denna kunna finansieras genom lån i Riksgälden.

En ansvarsfull, väl avvägd ekonomisk politik innebär, utöver att en solid offentligfinansiell ställning upprätthålls, att stocken av reala offentliga tillgångar växer i minst samma takt som ekonomin i övrigt. För att öka långsiktigheten i den ekonomiska politiken vill vi därför som komplement till det nuvarande målet för offentligfinansiellt sparande se över möjligheten att utarbeta ett mål för statliga investeringar i reala tillgångar, till exempel investeringar i vägar, järnvägar och stamelnätet. Arbetet med det nya målet ska senast redovisas i den socialdemokratiska budgetmotionen för år 2013.

Partistyrelsen föreslår förtroenderådet besluta

att statsbudgeten kompletteras med ett sysselsättningspolitiskt ramverk till exempel innehållande mål om antalet arbetade timmar, arbetslöshet och sysselsättningsgrad,

att vid sidan av befintligt mål för offentligfinansiellt sparande se över möjligheten att utarbeta ett mål för de statliga investeringarna i reala tillgångar.